

UZASADNIENIE

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. wniosła do Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim pozew w postępowaniu upominawczym przeciwko TUZ Towarzystwu (...) z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 300.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 12 września 2013 r. oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że swoje roszczenie opiera na umowie ubezpieczenia budynku posadowionego na nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą nr (...), zawartej z pozwaną dnia 13 lutego 2013 r., na sumę ubezpieczenia 690.000 zł, w związku ze zniszczeniem tego budynku wskutek pożaru, który miał miejsce dnia 4 maja 2013 r. Pozwana odmówiła zapłaty odszkodowania twierdząc, iż powódka nienależycie utrzymywała budynek, doprowadzając do pogorszenia jego stanu, co mogło spowodować katastrofę budowlaną. Powódka okolicznościom podnoszonym przez pozwaną zaprzeczyła. Wskazała również, iż kwota stanowiąca żądanie pozwu, nie jest pełną wysokością poniesionej szkody, zaś została wskazana z uwagi na ograniczone możliwości poniesienia przez powódkę kosztów opłaty od pozwu.

Referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w Gorzowie Wielkopolskim dnia 12 marca 2014 r. w sprawie I Nc 21/14 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniając w całości roszczenie powódki oraz zasądzając koszty procesu.

Pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w całości i domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów procesu.

W uzasadnieniu zaprzeczył twierdzeniom powódki oraz wskazał, iż w jego ocenie w ubezpieczonym budynku doszło do dewastacji, która, jako zdarzenie ubezpieczeniowe, nie była objęta umową ubezpieczenia łączącą strony. Ponadto pozwany powtórzył argumentację wcześniej przytoczoną przez powódkę, a dotyczącą nienależytego utrzymania budynku przez ubezpieczoną. Pozwane towarzystwo podniosło ponadto, iż powódka nie wykazała roszczenia co do wysokości. Co do odsetek pozwany wskazał, iż z uwagi na odszkodowawczy charakter roszczenia powódki oraz na fakt ustalania odszkodowania przez sąd, odsetki mogą być zasądzone jedynie od dnia wyrokowania.

Odnosząc się do sprzeciwu pozwanego powódka podkreśliła, że w jej ocenie szkoda powstała nie wskutek dewastacji, lecz wskutek pożaru, który jest wprost objęty zakresem ubezpieczenia, a nadto wskazała, że w razie niejasności czy wątpliwości co do postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia ich interpretacji należy dokonywać na korzyść ubezpieczonego, powołując się przy tym na art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej. Wskazała również, iż co do odsetek zastosowanie powinien znaleźć art. 817 § 2 k.c. w zw. z art. 481 k.c.

Postanowieniem z dnia 3 czerwca 2014 r. w sprawie I C 1324/14 Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Szczecinie Wydziałowi Gospodarcemu, jako właściwemu do jej rozpoznania.

Powódka pismem procesowym z dnia 7 września 2015 r. rozszerzyła powództwo w zakresie należności głównej o kwotę 101.812,07 zł, do łącznej kwoty 401.812,07 zł oraz podtrzymała żądanie co do zasądzenia odsetek od dnia 12 września 2013 r. do dnia zapłaty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. jest użytkownikiem wieczystym nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości L. przy ul. (...) (działka nr (...)), dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w (...) księga wieczysta nr (...); była też właścicielem odrębnej nieruchomości budynkowej – budynek barowy ośrodek jeździecki (...). Budynek był murowany z dachem krytym dachówką.

dowód: wydruk KW nr (...) (k. 13-19)

fotografie nieruchomości przy ul. (...) w L. (k. 79-87)

(...) sp. z o.o. współpracowała od 2008 r. z (...) sp. z o.o. i spółka (...) dokonywała zabezpieczenia obiektu przed zimą, w szczególności instalacji wodno-kanalizacyjnej. Ponadto wykonywano roboty doraźne, malowanie, kontrolę dachów, ogólną kontrolę obiektu. Przeglądy kominowe i elektryczne były wykonywane przez podmioty zewnętrzne. W spółce (...) zatrudniony był specjalista z dziedziny budowlanej.

dowód: zeznania świadka W. W. (1) (k. 198-199, 206)

zeznania świadka H. M. (k. 199-201, 206)

Pismem z dnia 8 sierpnia 2012 r. (...) sp. z o.o., nawiązując do pisma Burmistrza L. z dnia 8 sierpnia 2012 r., poinformowała, że wyraża zgodę na wyłączną możliwość dysponowania przez gminę częścią działki nr (...) w L. w celu organizacji (...) w dniu 11 sierpnia 2011 r. Impreza o takiej nazwie odbyła się wskazanego dnia na nieruchomości (...) sp. z o.o. i informowały o niej media.

dowód: pismo (...) sp. z o.o. z dnia 8.08.2012 r. (k. 68)

wydruk ze strony internetowej lubniewice.pl (k. 70-74, 75)

fotografie nieruchomości przy ul. (...) w L. (k. 75-77, 98)

Do listopada 2012 r. w budynku w L. przy ul. (...) mieszkał na podstawie umowy z (...) sp. z o.o. M. F., który ponadto w stajniach w tym budynku trzymał konie. Gdy opuszczał budynek, po zabezpieczeniu instalacji wodno-kanalizacyjnej, drzwi, okien, przed zimą klucze odebrał od niego W. W. (1).

dowód: zeznania świadka W. W. (1) (k. 198-199,206)

zeznania świadka H. M. (k. 199-201, 206)

przesłuchanie prezesa zarządu powódki M. S. (1) (k. 203-204)

Dnia 27 grudnia 2012 r. (...) sp. z o.o. wystawiła (...) sp. z o.o. fakturę VAT nr (...) na kwotę brutto 2.686,76 zł za zabezpieczenie i przygotowanie do zimy L. ul. (...).

dowód: faktura VAT nr (...) (k. 91)

(...) sp. z o.o. zawarła z TUZ Towarzystwem (...) umowę ubezpieczenia budynku przy ul. (...) w L., w związku z czym TUZ wystawiło polisę ubezpieczeniową seria (...) na okres od dnia 14 lutego 2013 r. do dnia 13 lutego 2014 r. Jako przedmiot i zakres ubezpieczenia wskazano „ (...) z dn. 18.07.2007, aneks (...) z dn. 12.09.2006 OWU, budynek, konstrukcja palna ul. (...) (...) (...) L., ogień, i inne zdarzenia losowe z wył. Powodzi. Zakres rozszerzono zgodnie z § 4 ust. 2 i 3 OWU”, zaś sumę ubezpieczenia określono na kwotę 690.000 zł. Wskazano również, iż do umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą mają zastosowanie OWU.

dowód: polisa (...) (k. 20)

Zgodnie z § 4 ust. 2 OWU (ogólnych warunków ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych (...)) (...) (...) (...) w podstawowym zakresie ubezpieczenia TUZ ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem pożaru, dymu i sadzy, uderzenia pioruna, wybuchu, upadku pojazdu powietrznego; z kolei w ust. 3 wskazano, że w rozszerzonym zakresie TUZ ponosi odpowiedzialność, jak w ust. 2, a także za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem gradu, huku ponaddzwiękowego, huraganu, lawiny, osuwania się ziemi, śniegu, trzęsienia ziemi, uderzenia pojazdu, zalania,

zapadania się ziemi. W § 5 OWU wskazano, że za zapłatą dodatkowej składki TUZ może ponosić odpowiedzialność także za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem wybranych zdarzeń losowych, w tym dewastacji (pkt 1). Pojęcie „pożar” zostało zdefiniowane w § 2 pkt 23 OWU jako „działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile”, zaś pojęcie „dewastacja” zdefiniowano w § 2 pkt 5 jako „zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia wskutek aktu wandalizmu dokonanego przez osobę trzecią, z wyłączeniem szkód polegających na pobrudzeniu, pomazaniu, zachlapaniu, pomalowaniu itp. (np. graffiti) oraz szkód w szybach, gablotach, neonach i innych przedmiotach szklanych stanowiących wyposażenie lub element składowy (wszelkie formy wbudowania lub przymocowania) budynku, budowli, lokalu lub pomieszczenia”.

Obowiązki ubezpieczającego określono w § 21 – § 24 OWU; w szczególności w § 21 pkt 1 wskazano, że ubezpieczający obowiązany jest do: przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności przepisów prawa budowlanego, o ochronie przeciwpożarowej, prawa pracy, a także dotyczących normalizacji, certyfikacji, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami, jak również zaleceń producenta w zakresie montażu, warunków eksploatacji i sposobu użytkowania maszyn i urządzeń.

W § 25 – § 26 OWU określono wyłączenia odpowiedzialności TUZ, w szczególności w § 25 pkt 1 wskazano, iż TUZ nie odpowiada za szkody związane z dewastacją, katastrofą budowlaną, rozmrożeniem, chyba że rozszerzono odpowiedzialność ubezpieczeniową, zgodnie z § 5 pkt 1, 2, 4. W § 28 ust. 1 pkt 1 lit c OWU wskazano, że wysokość szkody w poszczególnych grupach mienia oblicza się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania, przy czym w budynkach wysokość szkody ustala się według wartości kosztów odbudowy, remontu lub naprawy, w tym samym miejscu oraz z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów konstrukcji i materiałów, potwierdzonych kalkulacją poszkodowanego, która podlega weryfikacji przez TUZ, z tym, że przy mieniu ubezpieczonym w wartości rzeczywistej potrąca się stopień zużycia. W § 33 OWU wskazano natomiast, że jeżeli nie zniesiono franszyzy redukcyjnej, ustalone odszkodowanie, zgodnie z § 28-32 OWU, pomniejsza się o kwotę 300 zł, chyba że franszyzę redukcyjną ustalono w wyższej wysokości.

dowód: ogólne warunki ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych (...) (...) (...) (...) (k. 21-27)

(...) sp. z o.o. zapłaciła TUZ składkę ubezpieczeniową.

niesporne

Dnia 29 marca 2013 r. (...) sp. z o.o. wystawiła (...) sp. z o.o. fakturę VAT nr (...) na kwotę brutto 3.357,03 zł za prace przygotowawcze do sezonu 2013 L. ul. (...).

dowód: faktura VAT nr (...) (k. 92)

Dla obiektu gastronomiczno-hotelowego w L. przy ul. (...) prowadzono książkę obiektu budowlanego, założoną w 2010 r. W książce tej znajdował się wykaz protokołów okresowych kontroli stanu technicznego obiektu przeprowadzanych co najmniej raz w roku stosownie do art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy prawo budowlane. Dnia 11 września 2012 r. sporządzono protokół przeglądu przewodów kominowych spalinowych, dymowych i wentylacyjnych, dnia 15 marca 2013 r. wpisano legalizację gaśnic i sprzętu przeciwpożarowego, zaś dnia 10 kwietnia 2013 r. sporządzono kolejny protokół przeglądu przewodów kominowych, spalinowych, dymowych i wentylacyjnych.

dowód: książka obiektu budowlanego (k. 63-67)

Dach budynku był szczelny, ewentualne ubytki dachówek były na bieżąco naprawiane przez pracowników spółki (...), która też miała przygotować obiekt do sezonu w roku 2013, m.in. miały zostać wyremontowane pokoje. W drzwiach wejściowych były zamontowane zamki patentowe, w stajni były zawieszane kłódki. Oceny stanu technicznego budynku wiosną, przed okresem letnim, dokonywał z ramienia spółki (...), wykonywał także prace remontowe, naprawcze i modernizacyjne, sprawdzał izolacje i podłogi. Ostatnią ocenę techniczną H. M. wykonywał na miesiąc przed pożarem

i stwierdził, że stan budynku był zadowalający, nie stwierdzono na budynku zarysowań, pęknięć, co świadczy o pracy budynku, nośności fundamentów, stropów. W czasie wykonywania przez niego oceny, obecni byli pracownicy spółki (...), dokonywano dociepleń ścian kolankowych na pierwszym piętrze, odkrywki stropów i zrywano uszkodzone przez korniki podłogi, a także wykonywano prace malarskie. Klucze do budynku miał prezes spółki C. W. W. (1).

dowód: zeznania świadka H. M. (k. 199-201, 206)

W nocy 4 maja 2013 r., około godziny 3⁰⁰ doszło do pożaru ubezpieczonego budynku.

niesporne

Po pożarze M. S. (1) zadzwonił do W. W. (1), a ten do swoich pracowników, w tym do H. M., aby zabezpieczyli budynek. W. W. (1) nie było w dniu pożaru na miejscu, pojawił się tam dnia 6 maja 2013 r. Dokonano zabezpieczenia budynku, ogrodzono pogorzelisko za pomocą siatki leśnej.

dowód: zeznania świadka W. W. (1) (k. 198-199,206)

zeznania świadka H. M. (k. 199-201, 206)

(...) sp. z o.o. dokonała zgłoszenia szkody. Sporządzono protokół szkody nr (...) na formularzu TUZ podpisany przez prezesa zarządu (...) sp. z o.o. M. S. (1) oraz przez likwidatora z ramienia (...). W protokole wskazano, iż na chwilę zgłaszania nie została ustalona przyczyna pożaru, wskazano na zastosowane zabezpieczenia przeciwpożarowe, wskazano, że wezwano niezwłocznie (...) i policję. Przedstawiono również dokładny opis zdarzenia, a także sporządzono odrębny szkic sytuacyjny.

dowód: protokół szkody (...) (k. 40-45)

Policja wszczęła dochodzenie w sprawie.

niesporne

Dnia 3 czerwca 2013 r. M. M. z ramienia (...) sp. z o.o. w W. za pomocą programu (...) sporządził „kosztorys – roboty odtworzeniowe” szkody nr (...), wyceniając wartość kosztorysową robót na ogółem 272.308,87 zł.

dowód: kosztorys – roboty odtworzeniowe z dnia 3.06.2013 r. (k. 46-57v)

Dnia 30 czerwca 2013 r. biegły Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z zakresu ustalania przyczyn pożaru T. L. sporządził opinię pożarowo-techniczną na podstawie postanowienia o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego KPP w S. z dnia 6 czerwca 2013 r. w sprawie (...) (...). Biegły wskazał, że spaleni uległa większa część konstrukcji dachowej, fragmenty stropów, a także część pomieszczeń przeznaczonych do zamieszkania. Biegły wykluczył jako przyczynę powstania zdarzenia zwarcie w instalacji elektrycznej budynku. Wskazał ponadto, iż można przypuszczać z dużym prawdopodobieństwem, że pożar wybuchł na skutek podpalenia z użyciem substancji łatwo zapalnej, w związku z czym najbardziej prawdopodobną przyczyną powstania zdarzenia było podpalenie umyślne przez nieustalonego sprawcę, przy czym nie wykluczył jako przyczyny powstania zdarzenia zaprószenia ognia wewnątrz wiaty, w której składowano siano i słomę, przez nieustaloną osobę, przy czym przyczyna ta w opinii biegłego była mniej prawdopodobna.

dowód: opinia pożarowo-techniczna biegłego T. L. z dnia 30.06.2013 r. (k. 30-36)

informacja ze zdarzenia sporządzona przez T. L. (k. 37-39)

W czerwcu 2013 r. kosztorysant M. S. (2) sporządził na zlecenie (...) sp. z o.o. kosztorys wykonawczy dla zadania „Odtworzenie budynku zabytkowego po pożarze wg rejestru zabytków (...), w którym określił wartość kosztorysową robót brutto na kwotę 1.647.027 zł

dowód: kosztorys wykonawcy z 06.2013 r. (k. 118-136v)

Pismem z dnia 8 sierpnia 2013 r. likwidator szkód majątkowych TUZ A. K. zwrócił się do (...) sp. z o.o. w sprawie szkody (...) (...) i wskazał, że o ile TUZ zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej i OWU wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie, to jednak nie było to dotychczas możliwe, gdyż szkoda nr (...) jest nadal w toku procesu likwidacji, gdyż procedura polegająca na kompletowaniu niezbędnej dokumentacji nie została zakończona, zaś skompletowanie dokumentacji oraz wszystkich informacji określi odpowiedzialność TUZ w sprawie zdarzenia.

dowód: pismo TUZ z dnia 8.08.2013 r. (k. 58)

W toku postępowania likwidacyjnego TUZ zatrudniło detektywa (...), współpracującą z Agencją (...) z R., która miała wykonać wywiady środowiskowe w okolicy spalonego budynku, przede wszystkim miała rozpytać okolicznych mieszkańców na okoliczność pożaru. Detektyw rozmawiała z policjantami i strażakami, a także w urzędzie gminy, rozmawiała również telefonicznie z konserwatorem zabytków. Nigdy nie była na miejscu przed pożarem budynku, a jego stan przed pożarem widziała jedynie na zdjęciach. Jej czynności nie obejmowały sprawdzania przeglądów budynku i jego stanu sprzed pożaru.

dowód: zeznania świadka D. L. (k. 201-203, 206)

Postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2013 r. policja umorzyła dochodzenie w sprawie zaistniałego dnia 4 maja 2013 r. w L. zniszczenia poprzez spalenie restauracji (...) w wyniku czego powstały straty, których naprawienie oszacowano na kwotę 1.647.027 zł, na szkodę (...) sp. z o.o. w B., z uwagi na niewykrycie sprawcy przestępstwa. W postanowieniu wskazano, że najbardziej prawdopodobną przyczyną powstania zdarzenia było umyślne podpalenie przez nieznanego sprawcę. Prokurator zatwierdził postanowienie dnia 21 sierpnia 2013 r.

dowód: postanowienie KPP S. z dnia 13.08.2013 r., (...) (...) (k. 28-29)

(...) sp. z o.o. zwrócił się do TUZ pismem z dnia 4 września 2013 r., dotyczącym szkody nr (...), w którym wezwał TUZ do zapłaty na rzecz (...) sp. z o.o. należnego odszkodowania w terminie do dnia 11 września 2013 r., gdyż z uwagi na to, że przyczyna powstania szkody miała miejsce dnia 4 maja 2013 r., szkodę zgłoszono dnia 6 maja 2013 r., dnia 13 sierpnia 2013 r. KPP w S. umorzyła dochodzenie w sprawie, a prokuratura zatwierdziła je dnia 21 sierpnia 2013 r., TUZ, w ocenie (...) sp. z o.o. powinna już skompletować niezbędną dokumentację i zakończyć procedurę likwidacyjną.

dowód: pismo z dnia 4.09.2013 r. z dowodem nadania (k. 59-60)

R. K. sporządził na zlecenie (...) sp. z o.o. dnia 4 września 2013 r. dokument zatytułowany „Projekt budowlany – ocena techniczna budynku po pożarze”. Wskazał w nim, że budynek pomimo zlokalizowania w strefie objętej ochroną konserwatorską, nie miał walorów zabytkowych i był wielokrotnie przebudowywany w sposób doraźny, bez nadzoru konserwatora. Wskazał iż po pożarze pozostałości budynku nie przedstawiają żadnej wartości zarówno estetycznej jak i historycznej i nie nadają się do dalszego wykorzystania, a ich pozostawienie może powodować utrudnienia w dalszej zabudowie działki. Dodał, iż zgliszcza należy rozebrać wraz z fundamentami, a materiały pochodzące z rozbiórki należy zutylizować na zasadach obowiązujących na terenie gminy L..

dowód: projekt budowlany – ocena techniczna budynku po pożarze (k. 100-117)

Przeprowadzono prace rozbiórkowe spalonego budynku. Na pozostałe po nim drewno chętnych znalazł burmistrz L., rozebrano ściany, ostatecznie rozebrano cały budynek. Przy dokonywaniu oceny, czy dany element nadaje się do pozostawienia czy nie, pomagał R. K. polecony przez gminę. On też określał, czy dany element pochodzący z rozbiórki da się jeszcze gdzieś wbudować, czy to tylko gruz.

dowód: zeznania świadka W. W. (1) (k. 198-199,206)

zeznania świadka H. M. (k. 199-201, 206)

przesłuchanie prezesa zarządu powódki M. S. (1) (k. 203-204,206)

Pismem z dnia 14 października 2013 r. TUZ poinformowało (...) sp. z o.o., że w wyniku ustaleń dokonanych w trakcie postępowania likwidacyjnego szkody (...) postanowiło odmówić przyjęcia odpowiedzialności odszkodowawczej za szkodę powstałą wskutek pożaru, zgłoszoną z tytułu umowy ubezpieczenia zawartej z TUZ i potwierdzonej polisą nr (...) z dnia 13 lutego 2013 r. Uzasadniając odmowę przyjęcia odpowiedzialności odszkodowawczej TUZ wskazało, że w toku postępowania likwidacyjnego ustaliło, iż spalony budynek nie funkcjonował od 2012 r., nikt go nie zamieszkiwał, zaś zgodnie z oświadczeniem (...) sp. z o.o. pozostawał wówczas zamieszkały przez osobę, która wyjechała przed powstaniem pożaru na długi weekend; ponadto TUZ wskazało, że budynek, w którym doszło do celowego podpalenia nie był należycie zabezpieczony przed wejściem osób trzecich, brak było alarmu, ochrony fizycznej, odpowiednich drzwi i osłon mechanicznych okien oraz odpowiedniego ogrodzenia, co w ocenie TUZ, na podstawie § 25 ust. 6 OWU wyłącza odpowiedzialność TUZ z uwagi na rażące niedbalstwo ubezpieczonego, gdyż nie zachowywał on warunków określonych art. 61 ust. 1 w zw. z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – prawo budowlane, czym z kolei naruszył § 21 ust. 1 OWU. TUZ podniosło także, iż budynek nie był poddawany obowiązkowej konserwacji stałych elementów i pomimo ciągłej degradacji nie został odpowiednio zabezpieczony przed osobami trzecimi oraz nie podjęto odpowiednich prac konserwatorskich, zabezpieczających go przed działaniem warunków atmosferycznych. W związku z tym, w ocenie TUZ, wszelkie działania ubezpieczonego dążyły do pogorszenia stanu budynku, co mogło w dłuższym okresie spowodować katastrofę budowlaną.

dowód: pismo TUZ z dnia 14.10.2013 r. (k. 61-62)

(...) sp. z o.o. wniósł odwołanie do Zarządu TUZ w sprawie szkody nr (...) od decyzji z dnia 14 października 2013 r. Zaprzeczył w nim, ażeby ubezpieczony budynek był nienależycie zabezpieczony przed wejściem osób trzecich do jego wnętrza, albowiem był on wyposażony w odpowiednie drzwi, a ponadto regularnie przebywali w nim pracownicy ubezpieczonego i osoby działające na jego zlecenie. Ponadto zaprzeczył naruszeniu jakichkolwiek przepisów prawa budowlanego przez (...) sp. z o.o., w tym wskazanych w decyzji TUZ. Wskazał przy tym na książkę obiektu budowlanego wraz z protokołami. Zaprzeczył również podleganiu ciągłej degradacji przez budynek. Aby wykazać, iż budynek był używany powołał się na organizowane na terenie nieruchomości (...). Wezwał również TUZ do przedłożenia dokumentacji, na której opiera ona twierdzenia, iż „wszelkie działania ubezpieczonego dążyły do pogorszenia stanu budynku, co mogło w dłuższym okresie czasu spowodować katastrofę budowlaną”. Zakwestionował również, ażeby szkoda miała być skutkiem rażącego niedbalstwa ubezpieczonego. Sprostował również wyjaśnienia M. S. (1) zawarte w protokole szkody i podał, że M. F. zamieszkiwał w budynku do listopada 2012 r., a następnie budynek był przygotowywany do zimy poprzez zabezpieczenie instalacji wodnej przed zamrożeniem, a począwszy od jesieni 2012 r. w budynku były prowadzone prace konserwacyjne oraz przygotowawcze do sezonu 2013 r., które na zlecenie ubezpieczonego wykonywała (...) sp. z o.o. w K.. W związku z tym, podnosząc iż decyzja z dnia 14 października 2013 r. jest bezzasadna, wezwał TUZ do zapłaty odszkodowania w kwocie 690.000 zł w terminie do 20 grudnia 2013 r.

dowód: pismo M. D. z dnia 10.12.2013 r. (k. 88-89)

oświadczenie M. S. (1) z dnia 27.11.2013 r. (k. 90)

TUZ odpowiedziało pismem z dnia 17 stycznia 2014 r. radcy prawnemu M. D. w sprawie odwołania z dnia 10 grudnia 2013 r. od decyzji z dnia 14 października 2013 r. dotyczącej szkody nr (...). Wskazało w nim, że departament likwidacji szkód TUZ po ponownej analizie dokumentacji szkodowej nie widzi podstaw do zmiany decyzji. Ponadto wskazało, że pełne uzasadnienie decyzji zostało zawarte w piśmie z dnia 10 października 2013 r. i w całości wyrażone w nim stanowisko podtrzymuje.

dowód: pismo TUZ z dnia 17.01.2014 r. (k. 93)

Koszt odbudowy częściowo spalonego budynku (...) sp. z o.o. z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, pomniejszony o stopień zużycia wynosi 401.812,07 zł netto - przy zastosowaniu do wyceny średnich cen i narzutów z II kwartału 2013 r. (...) dla województwa (...).

dowód: opinia biegłego sądowego W. P. z 04.2015 r. (k. 237-262)

Sąd zważył, co następuje:

Powódka dochodziła, po rozszerzeniu powództwa, kwoty 401.812,07 zł tytułem odszkodowania od ubezpieczyciela na podstawie umowy ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych potwierdzonej polisą (...) wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi w stosunku rocznym od dnia 12 września 2013 r.

Podstawę prawną roszczenia powódki stanowił art. 805 § 1 k.c. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Jak wynika ze wskazanego przepisu ubezpieczyciel, będący przedsiębiorcą i działający jako przedsiębiorca, [przy czym warunki prowadzenia działalności ubezpieczeniowej określa ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1206)], na mocy umowy ubezpieczenia przyjmuje na siebie obowiązek spełnienia określonego świadczenia na rzecz określonego podmiotu w przypadku zajścia określonego w umowie ubezpieczenia wypadku (wystąpienia zdarzenia przyszełego i niepewnego, co więcej możliwego, zgodnie z art. 896 § 1 k.c.), z kolei ubezpieczający zobowiązuje się do zapłacenia w zamian składki ubezpieczeniowej. W § 2 pkt 1 przytoczonej jednostki redakcyjnej wskazano, że świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku, w przypadku ubezpieczenia majątkowego.

Katalog zdarzeń, których zaistnienie rodzi odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanej na podstawie art. 805 § 1 k.c., został określony w ogólnych warunkach ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych stanowiących część umowy zawartej między pozwaną a powódką, a potwierdzonej polisą (...). Jak wskazano w treści polisy zakres ubezpieczenia obejmował zdarzenia wskazane w § 4 ust. 2 i 3 ogólnych warunków ubezpieczenia, a zatem obejmował szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem pożaru (§ 4 ust. 2 pkt 1 OWU), który, jak wywodziła powódka był przyczyną zaistnienia szkody majątkowej, zaś nie obejmował szkody w przedmiocie ubezpieczenia będącej następstwem dewastacji (§ 5 pkt 1 OWU), w której to dewastacji przyczyną szkody upatrywało pozwane towarzystwo na etapie postępowania sądowego. Zaznaczyć należy, iż na przedsądowym etapie sporu między stronami pozwany braku swojej odpowiedzialności ubezpieczeniowej upatrywał w rażącym niedbalstwie powódki, które postrzegał w myśl § 24 ust. 2 OWU jako niedopełnienie obowiązku z § 21 pkt 1 OWU, tj. przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów mających na celu zapobieganie powstaniu szkody. W tym zakresie pozwany upatrywał naruszenia przez powódkę przepisów prawa budowlanego. Linia obrony pozwanego, jak również wskazywane przez niego postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia korespondują w tym zakresie art. 827 § 1 k.c., przy czym przepis ten ma charakter dyspozytywny (art. 827 § 2 k.c.).

W tym stanie prawnym, zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu określonym art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c. to na powódce spoczywał obowiązek udowodnienia, że wystąpiły przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego, a zatem że nastąpiło określone w umowie zdarzenie, tj. wystąpienie szkody w ubezpieczonym budynku będącej bezpośrednim następstwem pożaru. Na pozwanym towarzystwie, które z kolei dążyło do uwolnienia się od odpowiedzialności, spoczywał ciężar wykazania, że zdarzenie ubezpieczeniowe nie nastąpiło, a zatem szkoda nie była bezpośrednim następstwem pożaru, lecz, jak twierdziło, dewastacji. W przypadku niesprostania udowodnieniu tej okoliczności pozwane towarzystwo ubezpieczeniowe mogło się również skutecznie bronić poprzez wykazanie, iż co prawda wystąpiło określone umową zdarzenie ubezpieczeniowe, lecz wystąpiły inne okoliczności, które wyłączają odpowiedzialność ubezpieczyciela.

W trakcie sporu między stronami, zarówno na jego przedsądowym, jak i sądowym etapie, nie była podnoszona okoliczność, jakoby powódka nie opłaciła określonej umową a wskazanej w polisie (...) składki, w związku z czym Sąd uznał tę okoliczność za niesporną.

Spornym natomiast między stronami było po pierwsze to, czy szkoda w budynku, będącym przedmiotem ubezpieczenia, była bezpośrednim następstwem pożaru (a zatem była zdarzeniem ubezpieczeniowym), czy też była bezpośrednim następstwem dewastacji, co prowadziłoby do ustalenia, iż zdarzeniem ubezpieczeniowym nie była. Samo zaistnienie szkody nie było między stronami sporne co do zasady, natomiast było sporne co do wysokości. Drugą kwestią sporną było to, czy wystąpiły okoliczności, które zwalniałyby pozwane towarzystwo od odpowiedzialności, a zatem, czy powódka przyczyniła się do zaistnienia szkody poprzez rażące niedbalstwo, czy też naruszenie przepisów prawa budowlanego i doprowadzanie do postępującej degradacji ubezpieczonego budynku.

Odnosząc się do pierwszego ze wskazanych spornych zagadnień należy wskazać, iż zasadnicze znaczenie ma w tym przypadku znaczenie, jakie strony nadały pojęciom „pożar” i „dewastacja”. Podzielić w tym zakresie należy argumentację powoda co do tego, że dewastacja stanowi odrębną i niezależną podstawę odpowiedzialności pozwanego, a zatem pozwany odpowiada za szkodę wywołaną każdym pożarem, w tym także spowodowanym podpaleniem, z wyjątkiem sytuacji opisanej par. 5 pkt 5 OWU. Zauważyć przy tym trzeba, że już z samego tytułu OWU wynika, iż dotyczą ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych.

Niezależnie od tego, pozwany nie sprostął ciężarowi wykazania, że szkoda była bezpośrednim następstwem aktu wandalizmu. Według sformułowanej w OWU definicji dewastacji zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia musi być spowodowane aktem wandalizmu, zaś wandalizm związany jest ze szczególną postacią sprawstwa umyślnego, w przypadku której sprawca dopuszcza się zniszczenia rzeczy bez powodu, niejako „dla zabawy”. Wykazanie, iż doszło do dewastacji w rozpatrywanym przypadku wymagałoby zatem zbadania zamiaru sprawcy, (czy działał on umyślnie), a nadto jego motywacji. Z materiału dowodowego wynika, iż najbardziej prawdopodobną przyczyną pożaru było celowe podpalenie przez nieustalonego sprawcę (a zatem umyślnie, acz wciąż bez wiedzy o motywacji sprawcy), albo też w wariantcie mniej prawdopodobnym - zaproszenie ognia przez nieustalonego sprawcę (a zatem nieumyślnie, co automatycznie wyłącza motywację związaną z wandalizmem). Z uwagi na nieustalenie sprawcy nie było w ogóle możliwe wykazanie w ten sposób jego motywacji, która pozwalałaby zakwalifikować pożar jako akt wandalizmu.

Przechodząc do drugiej z kwestii spornych między stronami należy wskazać, iż w ocenie Sądu pozwane towarzystwo nie sprostало ciężarowi udowodnienia, iż wystąpiła którakolwiek z przesłanek zwalniających je od odpowiedzialności ubezpieczeniowej, nie przedstawiło bowiem żadnych innych dowodów na poparcie swoich twierdzeń w tym zakresie poza zeznaniami świadka D. L.. Zeznania te jednak nie były wystarczające do udowodnienia twierdzeń pozwanego towarzystwa. Podkreślenia bowiem wymaga, iż świadek nigdy wcześniej nie była na miejscu pożaru, ani też nigdy wcześniej nie widziała osobiście budynku będącego przedmiotem ubezpieczenia. Informacje, które uzyskała pochodziły wyłącznie od osób trzecich, niekiedy poprzez rozmowę telefoniczną. Nie potrafiła ponadto wskazać konkretnie od kogo i jakie informacje uzyskała, jak też i wskazała, iż nie ma już sprawozdania z przeprowadzonych przez siebie czynności, albowiem pliki je zawierające zostały skasowane. Ponadto sama przyznała, iż nie badała w ogóle stanu budynku przed pożarem, a jedynie po pożarze. W związku z tym, poza okolicznością, iż zeznania D. L. nie udowodniły twierdzeń pozwanego o okolicznościach wyłączających jego odpowiedzialność, niewielka była również moc dowodowa jej zeznań, chociaż nie budziła wątpliwości Sądu jej wiarygodność. Znacznie większa była moc dowodowa zeznań świadków H. M. i W. W. (2), świadkowie ci bowiem osobiście i przez wiele lat (co najmniej od 2008 r.) widzieli ubezpieczony budynek, a nadto wykonywali przy nim prace mające na celu zachowanie go w dotychczasowym stanie, jak i jego poprawę. Ponadto H. M. był na miejscu w dniu pożaru już po jego ugaszeniu. Istotne było też to, iż świadkowie ci relacjonowali swoje bezpośrednie spostrzeżenia, a nie przedstawiali spostrzeżenia innych osób.

Co do dowodu z dokumentów, to ich autentyczność nie była kwestionowana i stanowiły one dowód złożenia przez określone osoby oświadczeń określonej treści. W szczególności dowody te pozwoliły na ustalenie treści łączącego strony stosunku prawnego, jak również pozwoliły na zrekonstruowanie zachowania stron na przedprocesowym etapie

sporu. Wydruki ze stron internetowych potwierdzały natomiast, iż przy ubezpieczonym budynku odbywała się w 2012 r. impreza (...), jak również wskazywały na zewnętrzny wygląd budynku w sierpniu 2012 r.

Mieć także należy na uwadze, iż pozwany, pomimo powoływania się w toku wymiany pism, (zarówno na etapie przedsądowym, jak i na etapie postępowania sądowego), na zebraną dokumentację potwierdzającą jego twierdzenia, nie przedłożył tej dokumentacji Sądowi i nie zawnioskował przeprowadzenia z niej dowodu.

Pozwane towarzystwo nie wykazało zatem zaistnienia okoliczności wyłączających jego odpowiedzialność ubezpieczeniową, zaś w związku z wykazaniem przez powódkę przesłanek odpowiedzialności pozwanego, należało uznać, iż roszczenie powódki zostało udowodnione co do zasady.

W dalszej kolejności koniecznym było ustalenie, czy roszczenie powódki jest zasadne co do wysokości. Ponieważ dokonanie oszacowania rozmiaru szkody wymagało wiadomości specjalnych Sąd dopuścił dowód z pisemnej opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa w celu ustalenia wartości zniszczonego w wyniku pożaru budynku położonego przy ul. (...) w L. – według kosztów odbudowy w tym samym miejscu oraz z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, pomniejszonej o stopień zużycia, na podstawie cen netto z dnia ustalenia odszkodowania. Teza dowodowa powódki została przy tym we wniosku dowodowym sformułowana zgodnie z § 28 ust. 1 pkt 1 lit c OWU.

Biegły sądowy w sporządzonej przez siebie opinii wskazał, iż ogółem wartość kosztorysowa robót wynosi 401.812,07 zł. Powódka podniosła początkowo, iż w jej ocenie kwota ta jest zbyt niska, jednakże następnie odwołała swoje zastrzeżenia. Pozwany nie zgłosił żadnych zarzutów wobec opinii biegłego, jedynie dołączył sporządzoną przez M. M. z ramienia (...) sp. z o.o. dokument zatytułowany (...), w którym wskazano, iż ogółem wartość kosztorysowa robót powinna wynieść, 393.692,99 zł. Z uwagi na niesformułowanie zarzutów wobec opinii biegłego przez pozwanego przedłożenie tego dokumentu nie mogło podważyć jej prawidłowości, wiarygodności i mocy dowodowej, co więcej, przedstawione wyliczenie ma jedynie walor dokumentu prywatnego, a nie dowodu z opinii biegłego. Ponadto, nieznaczna różnica między kwotą wskazaną przez biegłego w opinii oraz kwotą wskazaną w dokumencie przedłożonym przez pozwanego, jak również wyjaśnienia udzielone przez biegłego na rozprawie dotyczące sposobu wyliczenia, spowodowały, iż w ocenie Sądu kwota wskazana w opinii biegłego sądowego stanowi rozmiar poniesionej przez powódkę szkody.

Aby ustalić w jakiej wysokości zasadnym jest roszczenie powódki należało ponadto, zgodnie z treścią łączącego strony stosunku prawnego, w szczególności § 33 OWU pomniejszyć ustaloną kwotę odszkodowania 401.812,07 zł o kwotę 300 zł, albowiem nie zostało w toku postępowania wykazane przez żadną ze stron, że zniesiono określoną przywołanym § 33 OWU franszyzę redukcyjną, bądź też, że ustalono ją w innej wysokości. Zasadne roszczenie główne powódki zamknęło się zatem kwotą 401.512,07 zł, zaś w pozostałym zakresie roszczenie powódki co do należności głównej należało oddalić.

O odsetkach orzeczono w oparciu o art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 817 § 2 k.c. Powódka domagała się odsetek ustawowych od dnia następującego po upływie terminu zapłaty określonego pismem z dnia 4 września 2013 r. na dzień 11 września 2013 r. Zgodnie z art. 817 § 2 k.c. gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie [z § 1 – 30 dni] okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1. W ocenie Sądu po umorzeniu dochodzenia przez KPP S. postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2013 r., zatwierdzonym przez prokuratora dnia 21 sierpnia 2013 r., należało uznać, iż z zachowaniem należytej staranności możliwym było wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela. Biorąc natomiast pod uwagę, iż powódka żąda odsetek od dnia następującego po upływie 14 dniowego terminu wskazanego w art. 817 § 2 k.c., należało uznać, iż jej roszczenie o zasądzenie odsetek od dnia 12 września 2013 r. jest zasadne w całości.

Zasądzenie odsetek od dnia 12 września 2013 r. koresponduje także z faktem ustalenia odszkodowania wg cen z II kwartału 2013 r.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 108 § 1 w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. przyjmując, iż powódka wygrała proces w całości, albowiem uległa ona tylko co do kwoty 300 zł, co stanowi nieznaczny ułamek dochodzonego roszczenia. Na poniesione przez nią koszty złożyła się kwota 20.091 zł uiszczona w sumie tytułem opłaty stosunkowej od pozwu stosownie do art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1025), wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym w kwocie 7.200 zł stosownie do art. 98 § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490), 17 zł tytułem opłaty skarbowej od udzielenia pełnomocnictwa oraz kwota 1.000 zł uiszczona jako zaliczka na koszty sporządzenia opinii biegłego.

Wydatki związane ze sporządzeniem pisemnej opinii przez biegłego sądowego oraz związane z jego stawiennictwem na rozprawie wyniosły w sumie 3.037,91 zł i w wysokości 1.000 zł zostały pokryte z uiszczonej przez powódkę zaliczki, w pozostałym zakresie, w kwocie 2037,91 zł zostały one tymczasowo wyłożone przez Skarb Państwa, w związku z czym należało pobrać je od pozwanego na podstawie art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.